

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Економіка та організація туристичної діяльності»

Рівень вищої освіти
Освітньо-професійні програми

Загальний обсяг
Тривалість викладання
Обсяг навчальних занять
у т.ч. аудиторні заняття

лекції
практичні
Мова викладання

перший (бакалаврський)
«Туризм»,
«Готельно-ресторанна
справа та кейтеринг»
7 кредитів ЄКТС
3-4 чверті 2025-2026 н.р.
210 год.
4 год/тиждень,
5 год/тиждень
2 години, 2 години
2 години, 3 години
українська

Кафедра, що викладає: туризму та економіки підприємства

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:
<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=4464>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – команда «Економіка та організація туристичної діяльності»

Інформація про викладача:

Викладач:

Герасименко Тетяна Володимирівна
доцент кафедри туризму та економіки
підприємства, канд. геол. Наук

Персональна сторінка
<http://ep.nmu.org.ua/ua/kaf/gerasimenko.php>

E-mail: herasymenko.T.V.@nmu.one

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Дисципліна «Економіка та організація туристичної діяльності» належить до переліку обов'язкових навчальних дисциплін, що пропонуються в рамках циклу

фахової підготовки здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для спеціальностей J2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг, J3 Туризм та рекреація. Курс «Економіка та організація туристичної діяльності» розроблено з метою теоретичної та практичної підготовки здобувачів до розуміння закономірностей функціонування та розвитку підприємств сфери туризму і готельно-ресторанного бізнесу. Особлива увага приділяється формуванню знань щодо економічних основ діяльності підприємств, ресурсного забезпечення, планування виробничих програм, управління витратами, визначення доходів і прибутку, аналізу ефективності роботи суб'єктів туристичної та готельно-ресторанної сфери. У процесі навчання студенти набувають умінь розробляти економічні плани, складати бюджети, здійснювати фінансовий аналіз, визначати рівень беззбитковості діяльності та ефективність використання матеріальних, обігових, основних і людських ресурсів у туризмі та гостинності.

Цей курс побудовано на засадах студентоцентрованого підходу (Student-Centered Approach), який розглядає здобувача вищої освіти як суб'єкта з власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про економічні засади та організаційні механізми функціонування туристичної і готельно-ресторанної індустрії. Вона спрямована на опанування знань і навичок з аналізу, планування та управління діяльністю суб'єктів сфери гостинності, формування конкурентоспроможних туристичних і готельно-ресторанних продуктів, а також прийняття ефективних управлінських рішень з урахуванням сучасних тенденцій розвитку ринку та специфіки туристичних дестинацій.

Завдання курсу:

- сформувати у здобувачів знання та вміння щодо застосування принципів і методів організації обслуговування залежно від специфіки туристичного чи готельно-ресторанного підприємства, типу наданих послуг і потреб споживачів;

- навчити використовувати сучасні технології обслуговування у туризмі та сфері гостинності, включно з інформаційними та комунікаційними системами, для підвищення якості сервісу, задоволення клієнтів і забезпечення стандартів безпеки.

- сформувати практичні навички з планування та організації діяльності підприємств, зокрема управління людськими, матеріальними, обіговими та основними ресурсами, розробки виробничої програми, фінансового планування й аналізу беззбитковості;

- забезпечити розуміння функціонування та взаємодії підсистем туристичних і готельно-ресторанних підприємств (адміністративної, економічної, сервісної), а також умінь застосовувати знання з організації

роботи підрозділів, формування штатних розкладів і визначення кваліфікаційних вимог до персоналу;

- сприяти розвитку аналітичних та управлінських компетентностей здобувачів, зокрема уміння проводити економічний аналіз, оцінювати ефективність діяльності підприємств туризму та гостинності, приймати обґрунтовані управлінські рішення і впроваджувати інноваційні підходи до підвищення конкурентоспроможності.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Реалізація поставлених завдань дозволяє забезпечити наступні дисциплінарні результати навчання:

- уміння застосовувати принципи та методи організації обслуговування залежно від типу туристичного чи готельно-ресторанного підприємства, потреб споживачів і сучасних стандартів сервісу;

- здатність використовувати сучасні технології та інформаційно-комунікаційні системи у плануванні, організації та реалізації процесів обслуговування для підвищення якості послуг і задоволеності клієнтів;

- навички забезпечення якості та безпеки обслуговування, включно з умінням контролювати витрати, дотримуватися стандартів та інтегрувати сервісні технології у діяльність підприємств туризму та гостинності;

- здатність аналізувати функціонування підсистем підприємств туризму та готельно-ресторанного бізнесу (адміністративної, економічної, сервісної), формувати організаційні структури, визначати завдання підрозділів, розробляти штатні розклади та вимоги до персоналу;

- уміння здійснювати економічне планування, управління та контроль діяльності підприємств сфери туризму та гостинності, застосовувати інструменти аналізу ефективності й приймати обґрунтовані управлінські рішення.

4. СТРУКТУРА КУРСУ

Лекції

Тема 1. Основи економіки підприємств у сфері туризму та готельно-ресторанного бізнесу

1.1. Сутність і функції туристичних та готельно-ресторанних підприємств

1.2. Роль сфери послуг у національній економіці

1.3. Економічні категорії: витрати, доходи, прибуток

1.4. Організаційно-правові форми підприємств у сфері туризму та гостинності

Тема 2. Виробнича програма підприємства

2.1. Поняття виробничої програми та її особливості в туризмі й гостинності

2.2. Планування обсягів послуг і туристичних продуктів

2.3. Сезонність і прогнозування попиту на туристичні та готельно-ресторанні послуги

Тема 3. Людські ресурси підприємств туризму та гостинності

3.1. Значення персоналу у сфері послуг

3.2. Планування чисельності та професійного складу працівників

3.3. Фонд оплати праці та соціальні нарахування

3.4. Продуктивність праці та її економічна оцінка

Тема 4. Матеріальні ресурси підприємств туризму та гостинності

4.1. Матеріально-технічне забезпечення туристичної та готельно-ресторанної діяльності

4.2. Види матеріальних ресурсів і їхня роль у процесі обслуговування

4.3. Планування потреби в матеріальних ресурсах

4.4. Управління витратами на матеріальні ресурси

Тема 5. Обігові кошти підприємств туризму та гостинності

5.1. Склад і структура обігових коштів

5.2. Джерела формування обігових коштів

5.3. Управління оборотними активами підприємства

5.4. Ефективність використання обігових коштів

Тема 6. Основні засоби підприємств туризму та гостинності

6.1. Поняття, склад і класифікація основних засобів

6.2. Оцінка та облік основних засобів

6.3. Амортизація: сутність, методи нарахування

6.4. Відтворення та ефективність використання основних засобів

Тема 7. Використання послуг і сторонніх ресурсів у сфері туризму та гостинності

7.1. Аутсорсинг у туристичному та готельно-ресторанному бізнесі

7.2. Закупівля послуг у сторонніх організацій

7.3. Економічна доцільність використання зовнішніх ресурсів

Тема 8. Собівартість послуг туристичних і готельно-ресторанних підприємств

8.1. Склад і структура собівартості

8.2. Постійні й змінні витрати

8.3. Калькуляція собівартості туристичних та готельно-ресторанних послуг

8.4. Шляхи оптимізації витрат і зниження собівартості

Тема 9. Доходи та прибуток підприємств туризму та гостинності

9.1. Види доходів у сфері послуг

9.2. Визначення, розподіл та використання прибутку

9.3. Показники рентабельності

9.4. Фактори впливу на прибутковість діяльності

Тема 10. Безбитковість підприємств туризму та гостинності

10.1 . Сутність та значення аналізу безбитковості

10.2. Розрахунок точки безбитковості

10.3. Використання графічного методу для аналізу

10.4. Управлінські рішення для забезпечення прибутковості

Тема 11. Фінансове планування та бюджетування підприємств

11.1. Завдання та принципи фінансового планування

11.2. Планування доходів і витрат у туризмі та гостинності

11.3. Бюджет підприємства: структура, методи складання

11.4. Планування та управління грошовими потоками

Тема 12. Аналіз ефективності діяльності підприємств туризму та гостинності

12.1. Система показників ефективності у сфері послуг

12.2. Аналіз використання трудових, матеріальних і фінансових ресурсів

12.3. Фінансово-економічні коефіцієнти

12.4. Прийняття управлінських рішень на основі аналізу ефективності

Практичні заняття

Тема 1. Основи економіки підприємств у сфері туризму та готельно-ресторанного бізнесу

Тема 2. Виробнича програма підприємства

Тема 3. Людські ресурси підприємств туризму та гостинності

Тема 4. Матеріальні ресурси підприємств туризму та гостинності

Тема 5. Обігові кошти підприємств туризму та гостинності

Тема 6. Основні засоби підприємств туризму та гостинності

Тема 7. Використання послуг і сторонніх ресурсів у сфері туризму та гостинності

Тема 8. Собівартість послуг туристичних і готельно-ресторанних підприємств

Тема 9. Доходи та прибуток підприємств туризму та гостинності

Тема 10. Безбитковість підприємств туризму та гостинності

Тема 11. Фінансове планування та бюджетування підприємств

Тема 12. Аналіз ефективності діяльності підприємств туризму та гостинності

Інформація для здобувачів заочної форми навчання. На сайті НТУ «ДП» розміщено графік навчального процесу. Протягом року передбачено заняття з викладачем відповідно до розкладу: 12 год. лекційних занять, 12 год. практичних занять, решту годин здобувач опановує самостійно. Під час сесії здобувачі виконують практичні завдання, контрольні роботи. Умови завдань розміщено на сторінці курсу на платформі Moodle та в Microsoft 365. Форма контролю – диференційований залік.

5. ТЕХНІЧНЕ ОБЛАДНАННЯ ТА/АБО ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; перевірений доступ до застосунків Microsoft Office: Teams, Moodle; інстальований на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point); активований акаунт університетської

пошти на Office365; спеціалізоване програмне забезпечення Servio HMS і Servio POS; лабораторія туристичного бізнесу та гостинності.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Оцінювання досягнень здобувачів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти», <http://surl.li/bgpuz>. Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувачів за дисципліною.

6.1. Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо здобувач отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2. Засоби та процедури

Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного контролю та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за дві контрольні роботи (максимально оцінюється у 40 балів по 20 балів кожна), оцінок за роботу на практичних заняттях (оцінюється 15 занять по 2 бали, максимально здобувач може отримати 30 балів) та оцінок за виконання самостійної роботи (індивідуальні розрахункові завдання – 5 завдань за вивченими темами, які захищаються на практичних заняттях; кожне завдання оцінюється максимально у 6 балів, максимально здобувач може отримати 30 балів). Отримані бали за контрольну роботу, практичні заняття та виконання самостійної роботи (індивідуального завдання) додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення

навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач може набрати 100 балів.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Визначення сумарного результату поточних контролів. У випадку коли здобувач отримав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку – складається залік у вигляді комплексної контрольної роботи, яка містить 20 тестів (вірна відповідь 1,5 бал) та 2 питання теоретичного спрямування, кожне з яких оцінюється по 10 балів за умови повного розкриття тематичного спрямування та 2 задачі, кожна з яких оцінюється максимум у 25 балів. Бали нараховуються за умови правильного розв'язання, обґрунтування результату та наведення відповідних формул. Максимальна кількість балів за диференційований залік: 100 балів
Практичні заняття	Обговорення та відпрацювання навичок економічного аналізу, комплексного вирішення задач з використанням економічних законів та формул. Під час занять здобувачі виконують тестові завдання та розрахункові вправи. Максимальна оцінка – 30 балів (15 занять × 2 бали).
Самостійна робота (індивідуальне завдання)	виконання 5 індивідуальних розрахункових завдань за вивченими темами, які захищаються на практичних заняттях. Кожне завдання оцінюється максимально у 6 балів, таким чином здобувач може отримати до 30 балів.
Контрольні заходи	Максимально оцінюються у 40 балів (2 контрольні роботи)

6.3. Критерії

6.3.1. Критерії оцінювання *практичного заняття*.

Кожне практичне завдання оцінюється за двома складовими: тестові завдання та розв'язок задач.

Тестові завдання складаються з 5 тестів, де є одна правильна відповідь. За умови вірного вирішення одного тестового завдання здобувач отримує 0,2 бали. Максимальна кількість набраних балів за тестові завдання – 2 бали.

Розв'язок задач максимально оцінюється в 1 бал, де:

1 бал – здобувач правильно застосовує формули та проводить всі необхідні розрахунки, результат обґрунтований і логічно пояснений. Всі проміжні кроки розрахунків наведені, висновки відповідають поставленій задачі.

0,5 бала – здобувач частково правильно застосовує формули або проводить розрахунки; деякі кроки виконані невірно або не обґрунтовані. Результат частково відповідає задачі.

0 балів – здобувач не застосовує необхідні формули, розрахунки відсутні або виконані неправильно; результат не відповідає задачі або розв'язок не подано.

6.3.2. Критерії оцінювання *самостійної роботи (індивідуального завдання)*:

Оцінювання самостійної роботи (індивідуального завдання) здійснюється через захист розрахункових завдань за пройденими темами. Студент самостійно обирає новостворене підприємство туристичної або готельно-ресторанної сфери, організовує його діяльність, підбирає необхідні ресурси та проводить економічну оцінку ефективності функціонування підприємства. Захист роботи відбувається на практичних заняттях, причому:

6 балів – розрахунки та аналіз виконані повністю правильно; всі формули застосовані коректно; діяльність підприємства спланована логічно та комплексно; висновки аргументовані і відповідають реаліям туристичної або готельно-ресторанної сфери; захист чіткий і послідовний.

5 балів – розрахунки і аналіз здебільшого правильні, невеликі неточності; діяльність підприємства спланована логічно, але не повністю комплексно; висновки здебільшого аргументовані; захист переважно чіткий.

4 бали – розрахунки частково правильні, є помилки у застосуванні формул; планування підприємства неповне; висновки частково аргументовані; захист не повністю чіткий або логічний.

3 бали – розрахунки виконані з суттєвими помилками; планування діяльності підприємства обмежене; висновки мало аргументовані; захист неструктурований або непослідовний.

2 бали – розрахунки виконані частково, без логічної послідовності; діяльність підприємства недостатньо продумана; висновки слабо обґрунтовані; захист поверхневий.

1 бал – розрахунки та аналіз відсутні або виконані неправильно; діяльність підприємства не спланована; висновки не аргументовані; захист відсутній або неінформативний.

6.3.3. Критерії оцінювання *письмової контрольної роботи*:

Контрольна робота містить: 10 тестових завдань з чотирма варіантами відповідей, правильна відповідь оцінюється у 0,5 бали та одине відкрите питання, де правильна відповідь оцінюється по 5 балів, причому:

5 балів – високий рівень викладення текстової відповіді, що відповідає предмету поставленого питання, зроблено власний висновок щодо проблематики поставленого запитання; відсутність помилок в граматиці та/або орфографії;

4 балів – середній рівень викладення текстової відповіді, що відповідає предмету поставленого питання, зроблено власний висновок щодо проблематики поставленого запитання; відсутність помилок в граматиці та/або орфографії;

3 балів – наявність текстової відповіді, яка відповідає предмету поставленого питання, однак власна думка не висловлена, містить граматичні та орфографічні помилки;

2 бали – наявність текстової відповіді, яка не в повній мірі відповідає предмету поставленого питання, виявлення запозиченого матеріалу з мережі Інтернет та/або з інших джерел, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст

повідомлення;

1 бал – наявність текстової відповіді, яка не відповідає предмету поставленого питання, виявлення списаного матеріалу з мережі Інтернет та/або з інших джерел, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення.

2 розрахункові задачі по 5 балів кожна, причому

5 балів – всі розрахунки виконані повністю правильно; формули застосовані коректно; всі проміжні кроки та висновки логічні та повністю відповідають задачі.

4 бали – розрахунки здебільшого правильні, допускаються незначні помилки у формулах або обчисленнях; висновки логічні і переважно відповідають задачі.

3 бали – частково правильні розрахунки; є помилки у застосуванні формул або обчисленнях; висновки частково обґрунтовані.

2 бали – розрахунки виконані неправильно або неповністю; формули застосовані частково; висновки слабо аргументовані або неповні.

1 бал – розрахунки та аналіз відсутні або повністю неправильні; формули не застосовані; висновки не наведені або невідповідні.

Кожна задача оцінюється окремо, максимально по 5 балів. Сума балів за обидві задачі становить до 10 балів.

7. ПОЛІТИКА КУРСУ

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»», <https://cutt.ly/mERLa5A>, Кодекс академічної доброчесності Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», <https://cutt.ly/vERLfxF>. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на день (щодня) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи у Teams.

Протягом самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з

дистанційним курсом «Економіка та організація туристичної діяльності».

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту або в чат Teams.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

З 24.02.2022 р. реалізація освітньої діяльності відбувається в умовах правового режиму воєнного стану. Наявна низка небезпек: повітряні тривоги, ризики припинення енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку. Згідно з наказами по університету у 2025-2026 навчальному році освітня діяльність здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх денної форми оф-лайн, заочної форми навчання здійснюється з використанням дистанційних технологій через синхронні та асинхронні комунікації.

Відвідування онлайн лекцій та практичних занять реалізується через приєднання до «команди» Microsoft Teams. Під час повітряної тривоги заняття перериваються і продовжуються лише за умов перебування учасників освітнього процесу у захищених приміщеннях. Викладачем (за технічної та безпекової можливості) здійснюється запис заняття для підтримки асинхронного формату навчання.

У випадках відсутності енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку викладачем забезпечується асинхронний формат навчання та комунікація зі здобувачами за допомогою каналів зв'язку, що функціонують.

Про причини неможливості взяти участь в онлайн заняттях, ускладненні доступу до матеріалів на дистанційних платформах НТУ «ДП» тощо здобувач вищої освіти має повідомити викладача в особистих повідомленнях чатів Microsoft Teams, або листом на корпоративну е-пошту НТУ «ДП», або через старосту чи представника адміністрації факультету.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання.

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань, він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку згідно Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (<https://cutt.ly/mrBXXTMI>)

7.6. Бонуси.

Здобувачі вищої освіти, які приймають участь у конференціях, конкурсах тощо отримують додатково 5 балів до підсумкової оцінки.

7.7. Участь в анкетуванні.

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачу вищої освіти буде

запропоновано анонімно заповнити електронні анкети, які дозволять оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Економіка та організація туристичної діяльності».

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Метод евристичних питань – передбачає постановку викладачем відкритих запитань, що стимулюють здобувачів освіти до пошуку нестандартних рішень при аналізі економічних процесів, плануванні виробничої програми та оцінці ефективності туристичних і готельно-ресторанних підприємств.

Метод діалогового спілкування – застосовується для формування професійних комунікативних умінь під час обговорення економічних показників, ресурсного забезпечення підприємств та принципів управління персоналом, дозволяє здобувачам аргументовано висловлювати власні ідеї та обговорювати альтернативні підходи.

Метод обговорення та вирішення проблеми – полягає у колективному пошуку оптимальних рішень щодо організації діяльності підприємства, визначення ресурсів, планування доходів і витрат, оцінки собівартості послуг та прибутковості підприємства.

Кейс-метод – передбачає розгляд реальних ситуацій з практики туристичних і готельно-ресторанних підприємств (приклади організації турів, ресторанних послуг, обслуговування гостей) з подальшим аналізом рішень та розробкою власних стратегій підвищення ефективності бізнесу.

Метод проектної роботи – забезпечує створення комплексного проекту підприємства або окремого продукту/послуги (планування ресурсів, виробнича програма, розрахунок доходів та витрат, оцінка беззбитковості) з подальшою презентацією результатів.

Метод сценаріїв – спрямований на відпрацювання навичок моделювання діяльності підприємства, прогнозування фінансових результатів та оцінки впливу різних управлінських рішень на ефективність туристичної або готельно-ресторанної діяльності.

Метод мозкових атак – дозволяє швидко генерувати ідеї щодо оптимізації процесів обслуговування, підвищення якості послуг та впровадження інноваційних підходів у туристичному та готельно-ресторанному бізнесі.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Гаврилук С. П. Сучасні тренди розвитку туристичного підприємництва в Україні Регіональний туризм: сучасні виклики та перспективи розвитку: колективна монографія В. Г. Алькема [та ін.]; ВНЗ "Університет економіки та права "КРОК". Київ: Університет "КРОК", 2022. С. 117-154.

2. Гапоненко Г. І. Євтушенко О. В. Економіка туристичного підприємства: методичні рекомендації до вивчення дисципліни (для студентів спеціальності 242 «Туризм і рекреація») Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2023. 72 с.

3. Державна служба статистики України (2019). Туризм в Україні 2000-2019. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/tyr/tyr_u/potoki2006_u.htm.

4. Заворуєва О. С. Удосконалення стратегії управління розвитком туристичної галузі України: дис. канд. екон. наук: 08.00.03 – економіка та управління національним господарством. Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2019. 205 с.

5. Іванілов О. С. Економіка підприємства: підручник. 2-ге вид. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 728 с.

6. Мальська М. П., Рутинський М. Й., Білоус С. В., Мандюк Н. Л. Економіка туризму: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 544 с.

7. Мальська М. П. Мандюк Н. Л. Основи маркетингу у туризмі: підручник. Київ: ЦУЛ, 2019. 336 с.

8. Підлужна О.Б., Колос З.В. Конкурентоспроможність в туризмі як провідний напрям сталого розвитку. Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Серія «Економічні науки». 2019. № 1. С. 469–477. URL: https://visen.knau.kharkov.ua/20191_45.html

9. Світлична В. Ю., Александрова С. А. Економіка туризму: підручник. ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 167 с.

10. Уварова Г. Ш. Роль туризму у просуванні національного і регіональних брендів України Держава, регіони, підприємництво: інформаційні, суспільно-правові, соціально-економічні аспекти розвитку: матеріали III Міжнародної конференції (м. Київ, 2-3 грудня 2021 р.). Київ: Університет "КРОК", 2021. URL: <https://conf.krok.edu.ua/SRE/SRE-2021/paper/view/854>.

11. Уварова Г. Ш. Шляхи модернізації регіонального туризму в Україні на сучасному етапі. Регіональний туризм: сучасний стан та шляхи оптимізації: матеріали I-ї Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 2 квітня 2021 р.) / Університет «КРОК». Київ: Університет "КРОК", 2021. С. 124 - 127. URL: <https://conf.krok.edu.ua/RT/RT/paper/view/469>.

12. Школа І. М. Корольчук К. Менеджмент туризму: підручник. Київ: ПАТЕРИК, 2019. 464с.

13. Мальська М. П. Кризовий менеджмент в туризмі: теорія, методологія та практика: навчальний посібник Crisis management in tourism: theory, methodology and practice. Київ: SBA-Print, 2019. 166 р.

14. Шаповал В.М., Герасименко Т.В., Шпак Н.В. Розробка актуальних економічних стратегій підприємств туристичної галузі України. *Приазовський економічний вісник*. 2017. 2(02). URL: <http://pev.kpu.zp.ua/vypusk-2-02>.

15. Шаповал В.М., Грибіненко О.М. Теоретичні засади управління конкурентоспроможністю підприємства за рахунок підвищення продуктивності праці. *Економіка та суспільство*. 2017. 17. URL: <http://www.economyandsociety.in.ua/journal-10/17-stati-10/1093-shapoval-v-m-gribinenko-o-m-gerasimenko-t-v>.

16. Шаповал В.М., Герасименко Т.В. Increasing the efficiency of using economic potential of tourist complex. *Інноваційна економіка*. 2019. 3–4, 59–64. URL: <http://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/43>

17. Шапова В.М., Герасименко Т.В., Бондаренко Л.А. Амортизаційна політика: сутність, проблеми, напрями вдосконалення. *Науковий погляд: економіка та управління*, 2019. 2(64), 72–80. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsue_2019_2_11

18. Shapoval V.M., Herasymenko T.V. Yurchishina L.I. Assessment of the competitiveness of the tourist enterprise in the modern conditions. *Економіка і регіон. Науковий вісник*. 2020. №.4(79). С.35–42. URL: https://www.researchgate.net/publication/368028922_Assessment_of_the_Competitiveness_of_the_Tourist_Enterprise_in_the_Modern_Conditions

19. Jakubek, P; Marhasova, V; Skoryk, H.; Herasymenko, T; Polishchuk, A Strategic Management of Innovative Development of Enterprise Using Foresight Technologies as Part of Digitalization. PACIFIC BUSINESS REVIEW INTERNATIONAL. 2025. Volume 17 Issue 9. P. 145-153/ <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/73496/1/11%5B1%5D.pdf>

20. Герасименко Т.В. Перспективи колівінгу для колективних закладів розміщення в Україні. Таврійський науковий вісник. випуск № 23. 2025. С. 28-35. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2025.23.3>